

Передплата

«РУСЛАН» видання:
в Австрії:

за чл. рік . . . 20 пер.
в рік року . . . 10 пер.
в чверть року . . . 5 пер.
в місяць . . . 1-70 пер.

За границю:

чл. рік . . . 16 рублів
або 36 франків
в рік року . . . 8 рублів
або 18 франків

Посилкове число по 10 сот.

РУСЛАН

«Варши ми очи і думки ми варши: а не вольшеи мплости і шри не дольшеи,
бо руске ми сердце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
в 5^{1/2} год. поволудни.

Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» під
ч. I. пл. Дембровского (Хору-
щини). Експедиция місцева
в Агенції Соколовского в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
напередіне востережене.

Рекламації неопечатаїне
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Рік 1907 в нашій народній житю.

(Конець.)

На Буковині з самого почину народних відродін зрозуміли тамошні народолюбці, що не можна вважати приналежним до руского народу того, що відцурав ся єго мови і народности і прихилив ся чи до Німців, чи до Волохів, чи до Москалів. В їх таких вважали там і вважають усе народними відступниками, які не мають права творити якої небудь партії чи фракції, що звала би себе рускою. Тим то руске питанє народне виведено на Буковині відразу на чисту воду і не допущено до такого помішаня понятій, до такого саламутства, яке у нас довгі часи водило ся. Вислідом сеї політики маємо в держ. раді одноціле представництво народне з Буковини, як-небудь і там починає ся кириця з різних боків, щоби розбити і заколотити ту одноцілу народну організацію, якою двинула ся Буковина до нинішньої ровени після вікового занепаду і занедбаня.

Лише Угорська Русь не може видобути ся з сеї пітьми, в яку втрутила єї москвофільська проваганда, виставивши її на поталу мадяризації. Одначе й там, хоч мало що не вся угро-руська інтелігенция (майже виключно духовного стану) змадрщила ся, починає на світ благословити ся. Вправді се відорвані прояви, змаганя одушевлених одиниць, але всеж стають они певним доказом, що й там будують ся народна свідомість, що й там починають почувати ся до племінної єдности з Русинами поселеними в австрійській Русі і на Україні і в просвіті народу на рідній єго місцевій мові, а не позиченій у московских благодетелів, бачать одинокую можливість подвинути Угорську Русь з занепаду і відродити її до нового народного житя.

На Україні, де головна сила нашого народу поселена, мимо не так то ще за давних історичних традицій, занепадала вельми під гнетом російського самодержавія народна свідомість і народна просвіта. Вправді об'єднательна система не вспіла осягнути винародовлення нашого народу, але нанесла єму великі шкоди, які лише перегадом можна буде винагородити широю і ревною народолюбною працею. Соняшний промін, який блиснув також на Україні з заранем конституційної свободи, замрачив ся під впливом вспятних змагань московского чиновництва, українське заступництво, яке так гарно почало

дбати про політичне становище нашого народу в першій думі зведено опісля під могутнім напором чиновництва і вспятних змагань на нінащо, не може сьогодні виявити ся, як би се належало ся числовій могутности укр. руского народу, українське слово не має ще тої свободи, якої можна би сподівати ся в конституційній державі, всеж таки при всіх трудностях і перепонах, які там зустрічає просвітний, народний і народо-господарський розвиток і поступ українського народу, бачимо відрадні прояви. Українське слово виявляє ся в письменстві і дивенікарстві, на зборах, в літературних і наукових відчитках. Українська суспільність почуває потреби народної просвіти і науки в рідній мові, почавши від народної школи аж до університету, засновує товариства «Просвіти» і «Наукові товариства», а що найвідрадніше, починає забирати ся до народо-господарської роботи, щоби тим покласти певні і неохитні підвалиня до подвигнення добробиту і до розбудження почутя громадянської єдности широких верств народних. Можна би лише бажати, щоби в сій роботі було більше свідомости мети, до якої змагаємо, більше пильности і витривалости та живійшої участі всіх народолюбців.

На останку згадати годить ся і про доволі невідрадні відносини наших земляків в Новім світі Америці, поселених головню в Канаді, але вчасти також в Зєднених Державах півн. Америки і в південній Америці.

Важним придбанєм для американської Русі є поставленє окремого епископа для Русинів тамошних, а якнебудь становище єго вельми трудне задля різнопородних місцевих обставин і обмеженє значно деякими постановами Апост. Столиці, одначе маємо повну надію, що такий ревний і одушевлений Архипастир, як Преосвя. Ортинський одолів всі ті трудности і перепони і що й американська Русь обезпечить на чужині свою віру і своє національне єствовавє. З вірою в Бога і невмиручу ідою українсько-руську вступаємо в новий рік 1908.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Бюджетова комісія держ. ради розділила реферати так, що христ. суспільники дістали 10 рефератів, Чехи 7, нім. национ. союз 5, польське коло і південні Славяни по 4, а всі інші клуби, отже й руский по однім рефераті. З рус-

кого вибраний референтом п. Михай Василько. З сего розділу видно, що сторонництва більшости вийшли вельми корисно, а навпаки сторонництва меншости вельми некорисно. В останнім шестиліттю куріяльного парламєнту мали Русини двоє референтів: О. л. Барвіньського (вибраного з Слов. Союзу) і п. Романчука (з руск. клубу). Колиж опісля п. Барвіньский і товариші злучились з руским клубом, лишив єму Слав. Союз і надалше реферат міністерства залізниць. Тепер руский клуб приневолений вдоволюти ся одним референтом, а Русини з Галичини зовсім не заступлені між референтами. Найближше засіданє бюджет. комісії назначено на 28. с. м.

В Угорській комісії делегацийній для загран. справ виголосить міністер бар. Еренталь свої виводи про заграничну політику дня 27. с. м. в австрійській комісії дня 30. с. м. Повне засіданє делегацийі має бути скликане на 8. лютого.

Християнське суспільне сторонництво в Моравії і в Чехах здобуває собі щораз більший вплив і значінє. Вже в останних виборах до держ. ради се сторонництво осягнуло значні успіхи, а так само заходить ся оно вельми запопадливо, щоби при виборах соймових здобути відповідне число мандатів. В останних днях віднесло оно світлу побіду у виборах до ради громадської в Георгевальде (в Чехах).

Бар. Равх недовго ще урядувє яко хорватский бан, а вже в тім короткім часі показало ся, що єго становище прямо неможливе і захитанє. Мадярські дивенники накликають до найострійшого гноблення Хорватів. «Мадярська національна держава повинна, як пише Magyar Hirlap, з найбільшою рішучістю згнобити Хорватів і привернути в триєдинім королівстві повагу Мадярів». А позаяк Хорвати не хотять так танцювати, як грають Мадяри, отже конституция в Хорватії повинна бути на думку тих загорілих мадярских дивенників знесена. Лише тим способом дасть ся, на їх погляд, розв'язати хорватське витанє. Щож би то сказали на се мадярські верховладники, наколиб хтось дораджував такого способу ужити проти них, що нарештє було би у великій часті оправданє. Наслідником бар. Равха має бути генерал Томичич.

Переслідованє Словаків мадярским правительством збільшає ся. Slovensky Obzor, Narodni Noviny і Narodni Hlasnik мають прасові процеси задля мнимої обиди мадярської народности. Таким способом деякі словацкі народолюбці попадуть знов в тюрму.

Відомий словацкий приходник Глінка, засуджений Мадярами на 2 роки в'язниці і 1500 К грошевої кари, відсиджує сю кару в сеґединський в'язниці. Але в єго неприсутности судовий езекутор заграбив на єго приходстві вєї меблі і ціле господарство. Гірше мабуть і в Росії не може бути!

Недавно усунуто, але призначено влітку просвіти, знаменитого греко-католика, професора і професора греко-католицької семінарії в Блязєндорфі, Мурезняну, хоч він там учив 22 роки, за те, що має іспит зложеній в Липску, а не малярськй!

Заграниця.

Росія розпочала переговори з Німеччиною, як звіщають з Берліна про розмову російського міністра Ізвольського в парискім *Matin*, що би Німеччині дати вільну руку в Малій Азії, а Росії признати більше впливу в Царгороді. Коли отже на те заносить ся, коли виринула гадка в славянського конгресу в Росії в сім році, Маляри всякими способами роздратовують славянські народности. Чи се для Австро-угорської монархії користна політика, над тим повинно би подумати міністерство заграничних справ.

Третій думі грозять розв'язань, наколиб не ухвалила вимаганого правительством кредиту двох мільярдів рублів на відбудову флоту.

Провідник октобрисів кв. Уваров заявив, що єго сторонництво навіль в такому случаю буде голосувати проти сего кредиту, а так само заявив ся член крайньої правліці Пуришкевич проти того кредиту. Провідник монархістів гр. Бобринський сумніває ся, чи ся предлога правительственна перепаде, але навіть якби се стало ся, то розв'язаня думи залежалоб від форми відквненя предлоги. Також більшість дневників виступає проти сеї предлоги.

В Англії міністерство війни думає також про помноженя своєї флоту, а дневник *Standart* висловив дуже виразно причини сего наміру. «Наколи Німеччина намагає ся видерти нам верховладу на мори, пише він, то ми приневолені підняти кинену на руку авіцію. Нам не треба більше грошей на те, лише відповіднійшого розділу квоти, яку має адміралція до розпорядимости, треба конечно лінійні кораблі зараз приспособити до чинної служби, вправити належно моряків, виконати на праву, збільшити число кружляків і число торпедовців, що би можна виступити проти суперника на отвертій морі.

В Болгарії подало ся міністерство Гудево відставку, але князь поручив єму поки що дальше вести державні справи. До палати князя покликано представників чотирох опозиційних сторонництв, які є наслідниками Стамбуловців, що би з ними порозуміти ся що до утвореня нового міністерства.

В мароканській справі супроти вістий розповсюджуваних французькими і німецькими дневниками, виступають рішучо всі мадрідські часописи і запевняють, що в Фезі зовсім спокійно. Найбільш впливовий дневник іспанський *Imperial* виступає дуже рідко проти французької ворохобної політики мароканської. Проголошеню Мулей Гафіда султаном не приписують значіння, позаяк не племена єго проголосили, а кайди, котрі боять ся реформ, які би спинили їх розбишацку роботу. Виконаня реформ було би одним способом обезпеченя самостійности Марока.

В справі реформи шкіл середних.

(Уваги і домаганя з кругів учит. серед. шкіл)

(Конець).

Впов. читачі завважають, що я тим переходжу до однотипової школи середньої, яка давала би приступ всюди. Та-

ка середня школа не обтяжувала би ученика, хиба осібняка, непригідного до ніякого висшого образованя. Богато відпаших годин з причини зменшеня об'єму деяких предметів, як висше обговорено, дало би ся ужити на науку других предметів, як другої краввої мови, англійської і французької.

Вибір одного з тих двох послідних язиків полишив би ся ученикови до волі. Таким робом мала би однотипова середня школа щоденно 3—4 годин рано а 2 по полудни.

Обтяженя учеників не було би, коли узгляднить ся практичне трактованя матеріялу скороченого, науку рисунків, котра дає умови відночинок і зменшеня задач бодай домових. Наука пополуднева дає ту користь, що час праці ученика лучше поділений, ученик перейде ся на свіжійм воздуху, та буде мати менше нагоди волочити ся по підозрілих улицах, чим тепер, де то по полудни учить ся, а пізній вечер має до „прогульок“.

Зазначую, що ученики колишньої реальної і висшої брідської гімназії мали до недавна з причини обходженя жидівських свят по 7 годин денно, з тих 3 по полудни (часто при лампах). Мимо того дуже мало котрий з них покидав гімназію, виховувались в здоровлю, а самовбийств учеників та інших пороки не було. З тої школи вийшло багато людей повних житєвої сили, учених і артистів, пр. Труш, Понель, проф. археології Гадачек, співаки, поети і пр.

Присутність в класі учеників ріжних народностей, причиняєсь до ознакомленя з їх психологією, світоглядом та викликає нерідко благородне суперництво в науці. Проби твореня клас з одної верстви суспільности (пр. самих урядничих синів) і одної народности давали, як я видів се в однім заведеню, найгірші результати. Що до інституції шкільних лікарів, за якими дехто агітує, то ся інституція зі згляду на ради, які лікар може подати ученикам, була би навіть шкідливою, бо лише повздержність при ріжнороднім благороднім занятю (рисунки, музика, спів, гімнастика і пр.) дає здоровля, енергію і житєву силу. Ще у великих містах, де державні відносини, як оповідають, з публичними домами дають нагоду нищити бідні жіночі вства, можуть случити ся такі хороби, хоч я молодіж знаю з лучшої сторони і не все вірю таким наріканям, але на провінції обійде ся без шкільних лікарів.

Вкінці признаюсь, до приклонників того погляду, що хлопці повинні в середній школі учити ся побіч дівчат, а так, як на селі, де дівчата разом живуть з хлопцями в школі, в полю, при праці на вечерницях і т. д., а мимо того згіршенє є незначне в порівнаню до страшних відносин по містах, де молодіж кожного пола окремо виховує ся, так само і спільна для хлопців і дівчат лавка шкільна, причинить ся лише до уморальненя любові і дорогої молодіжи, в користь котрої виповів я, хоч обмежений місцем політичної часописи, сих кілька уваг. Ся любов, гадаю, спричинила цілу дискусію в сій преважній реформі.

Належить піднести, що наші шкільні власти дуже узглядняли сю справу. Они то уряджували університетські курси для гімназ. учителів, що би і старших познакомити з новими напрямми педагогічними.

Декоتری шкільні совітники пр. Дворський і Майхрович і др. їздили за гравіцію слідити справу реформи шкіл середних, та дали справозданє і уваги зі стану шкільництва, пр. англійського, до ширшої відомости. Акція міністерства якраз тепер на дневнім порядку, та без сумніву дасть добрі результати, а дай се Боже, бо молодіж має тіло плеканя гідне

і духа, якого не годить ся по євангелію „угашати“ але в гарну цвітку розвивати. З тої засади виходячи, вернув би я до деяких практик шкільництва з перед 50-тих літ пр. знесеня магури та такої класифікації, де би двійка з одного предмету не була перешкодою до переходу до висшої класи, коли праця в других предметах і пильність є похвали гідна.

Додам вкінці, що не наміряв я нікому сими увагами докоряти, лише держав ся засади: *amicus Plato, sed magis amica veritas.*

o. Йос. Застирець.

Осип Маковей.

Ч А Р И.

За столом при підвечірку сиділо кілька пань, старших і молодших, і оповідало собі, які то тепер кавалери поробили ся бурлаки і волоцюги, негідні доброго слова. Найгірше те, що не хочуть женити ся, а коли й оженять ся, то так, що пожаль ся, Боже! Намі дівчата старіють ся, а кавалери шють ночами, в карти грають, довги роблять, здоровля тратять — і нема на них способу, привадити їх до родинного житя. Бувають ще десь старосвітські попаді, що знають якісь чари на кавалерів і видають доньки за муж одну за другою, але таких мало.

Я слухав сих нарікань спокійно, вдоволений, що вже до мене пані не можуть мати жалю, бо я оженив ся. Не так мило було се слухати молодому авескультавтові, що сидів також з нами, а мав славу, що любив часом побурлакувати по молодечому. Але він поки що мовчав, а пані говорили тимчасом далі про чари на кавалерів.

Молода професорова оповідала про свою шлюбу сукню:

— Тамтого тижня порола я свою шлюбу сукню, що би єї переробити. Дивлю ся, а у шлепі в однім місці заште волося, в однім якась шматинка з сорочки чи з чогось; очевидна річ, що то швачка позашивала свої чари в мою сукню, на що? або я знаю?

— А не віддерли вам при шлюбі шлепа черевиками? — спитала ся жінка сьвященника.

— Бо як я брала шлюб, то якась панна так мені наздоптала шлеп черевиком, що аж віддерла кусень. Гадала, що найскорше віддасть ся.

Пані совітнікова, груба, енергічна жінка, уважала сю хвилину за найвідповіднійшу, що би прилюдно похвалити свої діти. Вона сказала масенько:

— Я за свої доньки не бою ся, вони не потребують чарувати. Моя Стефця така патрістка, так займає ся бурсою, що єї мило коли в хаті видко. А моя Зося господня, що пошукати! Я собі сиджу на софі, цирюю шкарпетки, а вона приходить і «Мамо, прошу до обіду, вже готов!» А за мою Славцею уже тепер студенти бігають, не дають дороги перейти. Треба вміти діти виховувати, та не потрібні їй чарів. Мій Влодко так мене любить, що аж в Відня пише за черевиками. А беріть Яська: адже то патриот, славний на цілу Галичину! На всіх вічах говорить! Кілько лише страйків устроїв! Ну, а наймолодший, Даюньо! Адже то буде другий Шевченко! Він уже тепер друкує свої поезії, а єму нема ще й 17 років.

Пані совітнікова говорила з таким запалом, що інші пані й не важили ся єї перебивати. При тім вона, доки говорила про доньки, то виразно дивила ся на „панна судію“, щоб він добре запам'ятав собі єї слова про Стефцю, Зосю і Славку.

— Все ж таки є пані, що знають чари на кавалерів — сказала мати пана судії, старенька їмость. — Ви може чували про паню Стрілецьку з Чернилівки. Парохія мізерна, а

НОВИНКИ.

донець сім. І всі повіддавала до кількох років.

— Якжеж то вона зробила? — дивувала ся пані совітнікова.

— Кажуть, що вона мала стару колдру і в тій колдрі були чари. Що заїде, бувало, до дому який кавалер і заночує, а вона єму зараз до ліжка ту колдру. Хлопець накрие ся, а на другий день уже просить о руку доньки. Та колдра, кажуть, уже така стара, ще від бабки, що єї вже п'ять разів покривали і ще тримають. Тепер вона є у найстаршої доньки пані Стрілецької; придасть ся колись.

Пав судия знав також дещо оповісти, хоч, очевидно, без такої віри в чари, як мала єго мати.

— І я переконав ся, що кавалерів чарують. Заїхав я раз біцикльом до одного дому на селі — не скажу де, бо не годить ся.

— Чи не до Соснівки, пане Мироне? — спитала ся цікаво пані совітнікова. — О, там знають чарувати! А панна зявоока...

— Ні! — сказав коротко Мирон. — Пустив ся дощ і я мусів заночувати. Дали вечеру і гербату. Поклав ся я спати, а мене як почнуть груди боліти, пані сказали би: серце, не груди, я з чотири години не міг заснути, перевертав ся з одного боку на другий бік. На другий раз — склало ся так, що я знову заночував, — та сама історія. Гербата, а по гербаті такий біль в грудях, що аві вилежати. Гадав я собі, що то від біцикла. Але-ж мене ніколи перед тим і ніколи по тім взагалі груди не боліли; у мене груди як дзвін; на біцикль їзду досить помалу...

— Чари! цілком певно чари! — сказала твердо пані совітнікова. — Я аві до Стефії, аві до Зосі...

Але тут пані заговорили всі разом так живо, що совітнікова мусіла про свої доньки замовчати. Коли троха втихомирило ся, оповів і я історію про чари:

— Найпевніші чари є такі, що троха волося кавалера замурує ся в каглу того дому, де є панна. Треба лише того волося дістати.

— Я то чула! — сказала пані професорова.

— І я чула про ті чари! — potwierдила молода їмосць.

— Отже заїхав до одного святика питемець, гарний, чорнявий, кучерявий. Дуже сподобав ся панні і всім. От мати й кличе дяка і каже: „Молодий ксьондз буде спати по обіді у шпихлірі; ти заїди тихо, утні троха єго волося і привнеси мені“. У вечір привіє дяк волося, а в ночі вложила мати се волосє за пеглу в каглу. На другий день виходить панна на подвірє, а по подвірю ходить баран. Побачив панну, як розжене ся — просто до неї, трохи єї з ніг не звалив! Панна до хати, баран за нею! Ледви єго прогнала. По якімсь часі виходить знову панна на подвірє, — біжить бараниско до неї, як навіджений! А потім знову! І від хати не відступає ся і панні не дає дороги перейти. Що за мара?! Перше був баран спокійний, а тепер здурів. Журить ся тато, журить ся мама, питемець чудує ся, — нарешті приходить дяк і тихцем оповідає добродійці, що він дав їй волосє не з питемця, тільки з барана...

— А бодай вас! — закричали на мене всі пані в один голос.

— Прошу паньства, я тому не винен, що так стало ся. Я лиш кажу, що є чари на женихів. Кожного барана можна ними зловити. На кожду овечку злакомить ся. Треба лише знати спосіб.

— Ну, а той питемець оженив ся? — спитала ся пані професорова.

— Оженив ся! А на весілю їли печеню з того барана.

— Ет! Ви знаний недовірок! — рішили пані.

Моя історія їм не подобала ся. Їм миліше вірити в чари.

— **Календар.** В неділю руско-кат.: Тимо-тея; римо-кат.: Бонавентури. — В понеділок: руско-кат.: Св. Отець в С.; римо-кат.: Івана Хризост. — Ві второк: руско-кат.: Павла; римо-кат.: Кароля Вел.

— **Духовний концерт** в 1500-літній ювілей св. Івана Золотоустого, що мав відбутися дня 27. н. ст. січня, відбуде ся 12. лютого о 5. год. по полудні в великій салі „Народного Дому“. Чистий дохід призначений на будову великої бурси Руского Товариства педагогічного. В програму, яка буде подана до відома пізнійше, входить промова крил. о. Ів. Чапельського і відчит д-ра В. Щурата, хори учеників акад. гімна. і питомців духовної семінарії, гра на цитрі о. Е. Купчинського і деклямація. — За комітет з трамени заповомого товариства для учеників р. гімназії „Руслан“: *Е. Харкевич*, голова, *О. Янів*, секретар.

— **Ювілей 25-літньої сценічної діяльності Д. Заньковецької** святкують в Києві ві второк дня 28. лат. січня. З тої нагоди театр Садовського відіграв того дня в салі Тов-а Грамотности складане представлення, у яке ввійдуть 4. дія „Лимерівни“, 2. дія „Лісової квітки“, 1. дія „Чорноморців“ і 4. дія штуки „Дві семі“. Білети на се представлення розпродано вже всі до одного. П.ню Заньковецьку, найвизначнійшу артистку української сцени, мали приємність пізнати Галичани за часів, коли директором нашого театру був д. Садовський. Годить ся, щоби тепер зі святком ювілею привитано єї з Галичини численними письмами від товариств і аматорських кружків театральних. Привітні письма належить висилати на руки директора театру п. М. Садовського в Києві „Театр Общества Грамотности“.

— **Передвиборчий рух.** Дир. Григ. Цеглиньский по зреченю ся кандидатури в перемискім окрузі прийняв кандидатуру в Добромильщині. — В Луці к. Самбора відбули ся дня 22. с. м. передвиборчі збори, скликані о. Петром Погорецьким з Білини великої. По рефераті о. Погорецького і промовах кількох селян ухвалено піддержати кандидатуру д-ра Андр. Чайковського. — «Діло» доносить, що в Сяніччині зроблено консолідацію з кацапами. За то, що народовці будуть в Сяніччині голосувати на кацапского кандидата, о. Полянського, то в сянічків повіті кацапи мали би віддати голоси на п. Старуха. Дотеперішній досвід науць, що кацапи ніколи не додержували слова, по шож заходиться з ними в консолідацію? — В Ярославщині нац. дем. зїзд мужів довіря поставив кандидатуру п. Петра Новаковского, господаря зі Сколошова.

— **Вінчанє** п.ни Олі Пачовської, дочки проф. д-ра Михайла і Йосифи Пачовських, з п. Володимиром Криськом, властителем дібр, відбуде ся у Львові в митрополічій домо 1. лютого вїй каплиці о 1. год. в полудне.

— **Дещо з життя американських Русинів.** З Нового Йорку пишуть нам: З виїмком Нового Йорку і Йонкер — проче се колонії Русинів в Лемків і Угорської Руси, Лемки се „русекіє“ а що найменше „Руськиє“ а угорскі се „греко-католики“ а найбільше „Руснаки“. Конечно „є!“ Додайте до того, що через три чверти неграмотні — то будете мали понятіє — чи з таким елементом дасть ся що небудь зробити. Задля якої небудь причини переходять на православіє, — а місія православна, се з самих наших(?) людей. Правдиві Росіяни Москалі брідять ся своїми батюшками, лиш наш непросвічений хлоп горнєсь до них, бо они єму плетуть про „тверду русекую“ віру. Понятя про віру — про народність, сьуть тутки між нашими людьми так слабі, що вони, навіть добрі християни, нич злого не видять в тім, що там деякі з їх родив (пр. муж, або брат) перейшли на православіє. За „Свободою“ подав був „Руслан“ про викляте о. Івана Ольшевського. Той Ольшевський був святиком в Mt. Carmel, він був родом з Прус; батько єго Поляк, мати Німка, а він сам був з разу змартвахвстанцем, відтак Василянном а скінчив на тім, що перейшов на православіє,

з великої а до русекости! Хотів за собою потягнути і парохію в Mt. Carmel, але дійсно чудом стало ся, що потягнув лише около 40 до 60 родив. Кілько точно не звати, бо буває так, що батько православний а син і жінка католики. Досить, около 100 осіб. Для тих сто кілька осіб (з чого не більше як десять письменних) поспішила ся православна місія отворити парохію, і прислала святика Рибінського, котрий дуже добре по українски говорить, а за псаломщика галицького дяка, нікого Баландюка, котрий в цвітні сего року приїхав до Америки і з великої „твердості“ перейшов сейчас на православіє. Виняли собі на неділі школу громадску і в вїй правлять набоженства, так щоби стягати на се набоженство і католиків. Але поволи поволи зачинають вже відступати, лиш що оставші католиками з них сміють ся, що они Москалі з під Горлиць, що цар мабуть за них забув і решту рублів їм не прислав і т. д.

Проти звісної Буллі папської виготовляєсь тепер протест. На 2. січня скликані комітетом (о. Дудинським, о. Емил. Кубеком і о. М. Стефановичем) святики до Harleton, Pa до підписаня протесту против Буллі в чотирох примірниках. Один до Риму, один до делегата апостольского в Вашингтоні, один для єпископів американських, а один здаєсь до часописий. Святики з околиць Harrisburg се вже підписали — а з околиць Нового Йорку мають зїхатись 31. грудня до Union hotel і там підписати. Сей протест мають не лиші послати до Риму, але з ним вислати депутацію з двох святиків і трох святиків, яко представителів святиків, угорських (єїх около шість-десять) і галицьких, і трох великих організацій, Союзу, общества Русскихъ Брацтвъ і Spolk-y.

Великий крах американський не діткнув так дуже наших людей, — бо они грошій дуже мало тримали в банках а по друге заняті по більшій часті, задля своєї так сказати малої самосвідомости, не в фабриках, де бодай трохи треба щось знати, але при найтяжших роботах, іменно при копальнях вугля в Пенсильванії і в West Virginia. Вугля все потрібно, і тому роботи ту наші люди не страшили, противно з центрів фабричних ту приходять і роботу находять.

— **В справі „Народної Гостинниці“.** З провінції пишуть нам: На двяк мав я діло до Львова і заїхав очевидно до своєї хати, себ те до „Нар. Гостинниці“. Порядок, який я тут застав, мусить застановити кожного. Я завдав собі труду і оглянув її, як то кажуть, від п'яти до голови і як з одного боку я сердечно врадував ся тою чистою порядком і всякими вигодами, так з другого боку, вглянувши в книгу членську і т. п. я дуже засумував ся. Така гарна, з так далеко сягаючими аспіраціями інституція, має усього на всего 600 членів. Чиж се не сором для нас зачати таке велике і позиточне діло і не хтіти його дальше як слід кінчити? Чи так мало у нас інтелігенції, розуміючої вагу істнованя такої економічної інституції? Алеж „Гостинниця“ повинна мати не 600, але 600 тисяч членів. Членська вкладка прямо мікроскопічно маленька в порівнаню до вартости тої інституції, бо виносить ледво 20 К., отже і найбіднійший може на се здобути ся, тим паче що льокація такого „капіталу“ є цілком певна, а при тім має ся й те переконає і свідомість, що в той спосіб здвигає ся незрушиму основу до економічного відродженя нашого народа. Нумо, патриоти, спішим висувати ся в члени „Народної Гостинниці“, зложім капітал швиденько, тай докупім другу каменяцю, яка прапирє до „Н. Гостинниці“ і є на продаж. Складаймо по 5, 10 і більше удлів собі та нашим наслідникам.

А тепер слівце до львівської української громади: Читаю статейку „До Русинів міста Львова“ в одній газеті і на жаль, не можу не признати рації підписаній репрезентації того сторонництва. Факт остане на завше фактом, що львівська українська громада справді „не проявляє зацікавленя народними справами“, „за мало свідомо власних сил“, а я

додам, і почути свого народного достоїнства. Не здобула собі пошани серед чужих, ворожих елементів передовсім тому, що сама себе не вміє пошанувати. Раз-на-раз підносимо клич: „Свій до свого“, а тимчасом — пожалейся Боже. Ото заглянув я і до реставрації та каварні «Н. Гостинниці» і застав там повно майже саміських жидів і троха Поляків. Русинів же можна було почислити на пальцях одної руки. Деж ті наші Русини? — питаю нового реставратора. — У Швайдера — каже — в «Монопольці», а найбільше в «Централці». Я не хотів вірити і заглянув умисно до тої «Централки». Сиділа там купа патріотів, яких сьвятим обов'язком є дати примір другим. Побачивши се, я почув, що вина тих „непроявляючих зацікавлення народними справами“ далеко менша ніж їм статейка: „До Русинів міста Львова“ приписує. Не вже ми справді спосібні лише до „світглих проб народної організації“?

— **Перед їздою до Стародуба** в Чернігівщині по мниму спадщиню по Полуботку зайшов вчора до нашої редакції якийсь селянин зпід Камінки стр., щоби дізнати ся, чи їзд в Стародубі буде 28. лат. чи 28. ст. ст. січня. Бідний селянин дуже засумував, коли дізнав ся, що історія з міліоновою спадщиною Полуботка є злобною видумкою якогось Москаля, що назвав себе професором Рубцем.

— **Горівчана статистика.** „Харб. В.“ наводить ось які цифри: В північну частину Манджурії 1906 р. привезено коняку на 17.770 карбованців, руму на 113.170 карб., лікеру на 10.135 карб., шампанського на 976.337 карб., пива на 228.685 карб., інших горівчаних напиків на 379.924 карб., — а всього разом на 1.625.421 карб. Окрім сего, самі манджурскі заводи виробляють горівчаних напиків не менше, як на 475.000 карб. Виходить таким способом, що Росіяни пропивають у Манджурії 2,000.000 карбованців за один рік. Нівроку!

Оповідки.

— **Дальший репертуар руского театру в Коломиї.** (Саяя Каси шадничої. Початок 7 1/2 вечером. Білети продає „Народна Торговля“ а від год. 5. вечером в день представлення каса театру).

В неділю дня 26. с. м. по полудні о 3. годині по знижених цінах „Маруся Богуславка“ історична драма зі співами і танцями в 5 діях М. Старицького. — Вечером о 7 1/2 годині „Дванадцять дочок на відданю“ народна комедія в 3 діях зі співами і танцями М. Кропивницького.

Ві второк дня 28. с. м. останнє представлення „Серед бурі“ історична драма зі співами в 5 діях Б. Грінченка.

— **В салі львівського „Сокола“** аматори відіграють завтрішньої неділі 5-актову комедію Карпенка Карого „Мартин Боруля“. В антрактах продують грамофону (знімки сольових співів і хорів руского театру).

— **3 Самбора.** Дня 1. лютого о 2. год. відбудуть ся загальні збори філії Руск. Тов. педагогічного в забудованю ц. к. семінарній учит. в Самборі, на котрі ВП. членів до участі просимо. На порядку деннім: 1) Вступне слово. 2) Звіт скарбника. 3) Звіт в діяльності кружків. 4) Відчит проф. Бирчака: „Артизм і тенденція в українській літературі 19-ого віка“. 5) Вибір нового Виділу. 6) Внесеня членів. — Від Виділу.

— **Руске казино в Стрию** устроює в неділю дня 2. лютого с. р. в великій салі „Народного Дому“ в Стрию вечерок з танцями. Початок о год. 8. веч. Комітет поробив всякі заходи, щоби забава удала ся як найкраще. Запрошена вже розіслана. Хто би через похибку не дістав еще запрошення, зволить звернути ся до Вп. Ярослава Кисілевського в Стрию. — Комітет.

— **Загальні збори читальні „Просьвіти“** жовківського передмістя у Львові відбудуть ся в неділю дня 26. січня с. р. о год. 6. вечером в кімнатах читальні при ул. Об'їзд ч. 6. — Віділ.

— **Загальні збори товариства „Шкільна Поміч“** у Львові відбудуть ся в середу дня 5. лютого с. р. в кімнатах „Рускої Бесіди“. Початок о 5. год. За виділ: *О. Евген Гузар*, голова. *Стефан Скоробогатий*, секретар.

Посмертні оповістки.

— **О. Яков Вербицкий**, парох Шилів, новоселецького деканата, упокоїв ся дня 19. с. м. в 89. році життя а в 56 р. сьвященства. В. с. п.!

— **Корнило Бойкевич**, секретар суду в Чорткові, упокоїв ся дня 4. с. м. в 46. році життя. В. с. п.!

Телеграми

з дня 25. січня.

Будапешт. По короткій дискусії сойм прийняв вчора закон про контингент рекрута.

Париж. Як зачувати, на вчерашній раді міністрів постановлено, не висилати нових войск до Марока і не підпирати нової позички мароканської.

Фез. Організатор ворохобні Кіттані ввголосив бесіду, в котрій зазначив, що не треба бояти ся Європи, бо народи єї не живуть в згоді. Противники Франції не дозволять їй зробити кривди Мароканцям. Франція і Іспанія можуть лише висилати кораблі, але не мають права мішати ся до внутрішних справ краю.

Чикаго. Межа поліцією а робітниками без роботи, котрі устроїли похід через місто до ратуша і там хотіли домагати ся роботи, прийшло до великої бійки. На завізанє розходити ся товпа не уступила а тоді поліція заатакува єї і розігнала. Богато осіб-вранено, кількох проводирів арештовано.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 24. с. м.: Федько Федина, Малнів; Іван Хомик, Малнів; Григорій Рудий, Сокаль; Володислав Новинський, Львів; о. Іван Сандецкий, Золотники; о. Шасний Раствецький, Сілець великий; др. Евген Яблонський, Перемишль; Николай Дуткевич, Лядке; Генрик Маврер, Перегінсько; о. Людвик Савицький, Щуровичі; Стефан Косоновский, Щуровичі; Іван Кивелюк, Копичинці; Денис Ольшанський, Воля михова.

Особа середнього віку, лагідного успосібленя, знаюча ся добре на господарстві селським і домовім глядає місця до заряду дому у сьвященника вдівця Ласкаві зголошена: Львів, ул. Ягайлонська ч. 11. п. Артимович. (2—3)

200 корон місячно може легко кождий заробити. Подробиці даром і оплатно на зголошення через бюро газет Ольшевського, Львів, ул. Київського 1. (4—9)

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.
від 16. до 31. січня 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представлення. В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлення. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльоча при ул. Кароля Людвика ч. 5.

При закупні товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

Поручає ся дешево і совісне
Артистично ритівниче заведене
А. ЗІГМАНА

— у Львові, ул. Сикстуска ч. 14. —
Робітня металевих і кавчукових печаток.

Монограми, герби і всякі гравури — вівіски ритовані і ляні, прасовані бляхи для сторожий і товариств. — Поручає ся яко доставець ріжних руских товариств і Урядів парохіяльних. (7—?)

ДОБРИЙ АПЕТИТ

дістанете по ужитю

Кайзер'а
Pfeffermünz-Caramellen

Випробовані і поручені лікарями.

Необхідні при лихим травленю, безапетитности, жолудковім болю і т. д. Відсьвіжуюче і оживляюче средство. Пакет 20 або 40 сот. у всіх апітках і дрогуєриях.

(12—12)

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).
приймає обезпеченя будинків, всяких річий домашних і господарських, збіжя і паші на слуцай шкід заподійних через пожар. Оплата премій мала, а кривсть для погорівших велика.

Шкоди ліквідує і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростію. При оцінці шкід бувають запрошені 2 господарі селяни з поміж членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 13.747 відшкодовань в сумі сім і пів міліона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороту за р. 1906 дістають обезпечені члени по 10 сот. за кождоу корону заплаченої річної премії.

Банк красивий у Львові і в Чернівцях, Каса опадности у Львові, і т. д. приймають полсеи „Дністра“ при уділюваню позички.

Жителі обезпеченя приймає „Дністер“ для Краківського Товариства, а провізію від таких обезпечень відступає „Дністер“ на добродійні ціли.

Пояснення до обезпечень уділяє Дирекція або агенти

Агенції „Дністра“ находять ся в кождім місті і в многих селах; там, де єще не робить инший агент „Дністра“, можуть писемні селяни старати ся о уділеня агенції. До тепер дістали агенти 969 507 К провізії.

Фонди Товариства 31/12 1906:

Фонд резервовий	К 846.189 20
„ резерви премій	„ 550.110 —
„ на звороти	„ 16.110 —
„ на ріжнію курсів	„ 29.866 35
„ резерви спеціальної	„ 31.040 73
„ емерит. урядників	„ 185.810 21
инші фонди заосмотреня	„ 25.000 —

Селяне! асенуйте ся від шкід огневих!

Контора виміни

ц. к. уприв. галицького акційного

БАНКУ

Гіпотечного

виплачує без потручення провізії або коштів

всякі купони

вильособахі бартіські папери.

